

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narečnice prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 190.

V Ljubljani, v sredo 21. avgusta 1889.

Letnik XVII.

Dalmatinske razmere.

Nedavno smo čitali v praških in hrvatskih listih naslednji dopis:

Nekaj časa sem se v dunajskih listih „dalmaticae res“ živahneje razpravljalo, nego sicer. Benjamin je bil najmanjši med rodovi Izraelovimi in vendar mu je bilo prorokovano, da more iz njegove srede iziti kralj, in Dalmacija je sicer najmanjša med kraljestvi, katerih krono nosi hiša habsburška, vendar pa jo je že večkrat doletela čast, da se je postavila v sprednjo vrsto političnih razmotrivanj.

Pričakovati moramo, da se bo to v bližnjem času še večkrat zgodilo. Dalmacija ima med drugim tudi to veselje, da šteje med svoje sine gospoda barona Alojzija Lapenna. Baron Lapenna je bil po vrsti poslanec, drugi podpredsednik državnega zbora, avstrijski sodnik in predsednik mejnarodnega prizivnega sodišča v Aleksandriji v Egiptu in konečno senatni predsednik najvišjega sodnjega in kasacijskega dvora, čegar prvi predsednik, gospod vitez Schmerling je bil vedno posebni zaščitnik dalmatinskega „miniatur“-Schmerlinga. Gospod baron Lapenna je pred kratkim zaradi bolezni stopil v pokoj in takó se more sedaj izključljivo baviti z nalogom, da z Dunaja snuje v Dalmaciji bojno četo ter z Dunaja s časnikarskimi sredstvi uprizori agitacijo zoper večino svojih rojakov, zoper večino dalmatinskega deželnega zbora. Baron Lapenna stori s tem le to, do česar ima kot državlján proste države pravico, toda tudi mi imamo isto pravico, da se mu nasproti postavimo. In veselí nas, da se vladna glasila v Dalmaciji nočejo podati v boji, ki se z Dunaja zoper nje bije.

„N. Fr. Presse“ je glasilo barona Lapenne in drugoverskih Dalmatincev. Ta list je zadnji čas o dalmatinskih deželnozborskih volitvah najneverojetnejše roparske, viteške in strahovite povesti priobčil. Sedaj pa se dalmatinski okrajni glavarji eden za drugim oglašajo ter prisiljujejo „N. F. P.“, da objavlja popravke; kdor te prečita, spozna, da od zahtob levičarskega lista ne preostaja ničesa ali pa

prav malo. Da se je pri eni ali drugi dalmatinski volitvi pripetila kaka nepravilnost, pač ni nič čudnega, saj se je to celó na Dunaji zgodilo: nikakor pa ni dokazano, da so oblastni je vedoma provzročevali ali pospeševali nepravilnosti. Mogoče, da je izid dalmatinskih volitev „N. F. P.“ neprijeten, toda če to priznava, kaže s tem le, da bije boj zoper logiko, aritmetiko in zgodovino, boj zoper preseljevanje narodov in zoper poštrevanko tudi v Dalmaciji, kakor na Ogerskem od 1864 do 1866 in od 1864 do danes na Češkem, Moravskem in Kranjskem. Izid bo isti, če bi se priznalo, da je v brezmiselnosti boja metoda.

Povestnica Dalmacije je žalostna zgodovina. Bila je ta dežela po vrsti plen raznih tujih zmagovalcev. Avstrijsko gospodstvo jej je od leta 1814 dalo sicer ne razvoja, pač pa mir. Življenje je prišlo v zaostalo deželo še le v petdesetih letih. Mamulova uprava pa se je zoper deželo hudó pregrešila, kakor je bila v marsikaterem oziru hvalevredna; dosegla je, da je na Dunaji vlada in ž njo občinstvo mislilo, Dalmacija je italijanska dežela. In tako se je odločno italijanski likalo in barvalo. Kakó so pa razmere v resnici? Leta 1886 je brojila Dalmacija 477.000 prebivalcev, in sicer 440.000 Srbo-Hrvatov, 28.000 Italijanov, ostanek pa so bili Nemci, Albanci itd. Pod Schmerlingovim ministerstvom so si znali trije možje Dalmacijo v resnici podjarmiti, baron Lapenna, baron Alesani, ki je sedaj deželni predsednik v Bukovini, in dr. Anton Bajamonti, podestá spljetski.

Ta trojica, gotovo velike nadarjenosti, je v Dalmaciji dolgo le v pravem pomenu besede gospodovala, njena beseda je bila v Zadru in na Dunaji v deželnih zadevah odločilna. Še-le upor kotorski in finančni polom spljetski sta napravila konec vladi tega triumvirata. Enako Antoniju je šel Lapenna v Egipt, enako Lepidu si je Alesani počitek privoščil in le odločni Oktavij — Bajamonti je nadaljeval boj, čeravno brez vsake nade. Na Dunaji so spoznali, kam je privedel sistem Mamula-Auersperg-Wagner. Barona Flucka uprava je bila prehod, tu je prišel

fem. Rodič in Dalmacija se je upravljala kot to, kar je v resnici, namreč srbsko-hrvatska dežela z italijansko doklado.

Italijanski manjšini to ni prav in ostanki triumviratne stranke, razpršeno spremstvo Alesanija, Lapenne in Bajamontija skušajo zgubljeno zopet pridobiti. Alojzij Lapenna je pri tem vodja, „Neue Freie Presse“ pa pri tem, kakor vselej, kjer se gre za boj zoper slovanske elemente v Avstriji, radovoljno posojuje, da govorimo s Schillerjem, „svojega duha in jezika“. Ker so dalmatinske razmere manj znane, kakor to zaslužijo, more biti le koristno, če se upiramo tendencijsnim poročilom levičarskega lista in pokažemo, iz katerega kota prav za prav brije ta sapa.

Da bodo napadi „N. F. P.“ zoper vlado in namestnika napravile vtis, tega se ni treba bati. Vspehi, kateri so se z oboževanjem manjšinskega italijanizma v Istri in Trstu dosegli, nikakor niso po tem, da bi hotelo kako avstrijsko ministerstvo zopet graditi podrtá svetišča tega malikovalstva v Dalmaciji.

Italijanski element, ki je o svojem času v Zadru, Spljetu in Dubrovniku igral kulturno vlogo in jo še igra, ne sme se niti zatreti niti oškodovati, toda vsaka vlada, ki hoče imeti avstrijsko Dalmacijo, morala bo računati z večino slovanskega elementa. Dalmacijo bodo najbolje vladali in upravljali oni mogotci, ki bodo imeli na svoji strani logiko, narodopisje in aritmetiko ter prepuščali pobiti triumviratni armadi in njenim časnikarskim zastopnikom, da se bojujejo zoper te tri elemente.

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna IV. velika skupščina na Bledu dné 8. avgusta 1889.

(Dalje.)

Na vprašanje prvomestnikovo: da li želi kdo besede k poročilu tajnikovemu, oglasi se skupščinar konzistorijalec M. Šervicelj ter pojasnuje koroške razmere, prosi vodstvo, naj bi, ako mogoče, po vzgledu tržaške društvene šole osnovalo vsaj eno

LISTEK.

Ljudska nehvaležnost.

(Obrazek iz prenegovih jam, česki spisal A. Dostál.)

Rudoles je kakor puščava sredi rodovitne zemlje, bujnih lók in zelenih gozdov. Ogromne gromade črnega gramoza počasi oprhava po leg globokih prepadov. Zemlja se udara in pogrezuje, seséda in vsiplje na različne strani.

Železna ograja podrla se je že davno in zginoli so tudi kolei. Samo jeden negotov korak, a prekopicneš se v neskončno brezdnó, napolnjeno z vodo. Z jedne strani izpodkopala je voda lehni gramóz, z druge pa težko glinjo.

Pota so povsodi razrita, neravna in z večjimi ali manjšimi odprtini ob straneh. Polja okoli so slaba, razpokana in sredi polno luž. Po razpokanih grobljah poganja trava, bodljače in redko grmičevje.

Rudoles bila je važna postaja, zdaj je samo postajališče na velikem kolodvoru in pol prazni postaji. V Rudolesu bila je pošta in brzjavna postaja, zdaj vse to opravlja občinski sel. Rudoles bil je v vseh statistikah, zdaj se nihče še spominja ne borne

vasi, razven, da se med tednom vrača kak ubog, pohabljen delavec v svojo rodno občino, da tu zatisne ob občinskih troških trudne svoje oči.

Rudoles ima doslej še svojo veliko cerkev, veličastno šolsko poslopje in jako mnogo stanovanj za najemnike; toda zdaj je vse prazno. Tisočero stanovnikov zmanjšalo in skrčilo se je na — sto. Tu in tam stoji kako poslopje v razvalinah z razdrapano streho, razbitimi okni in polomljenimi pragi. Dimniki so podrti in stanovanja na pol opustošena.

Povsodi videti je sledove opustošenja; na vseh poslopih zéva zanemarjenost in bédá. Male železnice premogokopne so razrite, vodovodi presekani.

Semertjia zasajeno je kako drevo v groblje in človeška roka obdelava neplodne ostanke prej rodovitne zemlje za ozimino. Na ogljeni zemlji pridelki slabo obrodé, drevje pa se suši in umira. Kakor bi počivalo na vsem prokletstvo.

Stari gospodar Jindra šel je s svojim vnukom Jožkom na polje. Jedva petnajstletni mladenič poleg srebrlasega starca. Ded bogatih izkušnostij počeval je nadarjenega dečka.

„Zakaj je pa, dedeček, okolu nas vse takó lepo zeleno, a samo todi je razpokana zemlja, brazde golé in pota črna?“

Jindra se nasmehne in dé: „Zemlja naša je bila najbogateljša in najbojša. Oče so mi često pravili, ko bi imeli sol v Rudolesi, ne treba se zmeniti za ves svet. Vsega je dostatek. Toda takó smo osiromašili —“

Starček se zamisli in žalostno pobesi glavo.

„Tu vidiš očito ljudsko nehvaležnost.“

Vnuk se ozré in gleda. Ni ga razumel.

„Ali še pamtiš, da so pri nas kopali premóg? Bog je oblagodarił ta kraj z najbogatejšimi zakladi. Priroda je vsipala in sejala s polnimi rokami. V tej zemlji so bili zakopani in vloženi milijoni in zdaj? Ozri se!“

„Povsodi opustošenje.“

„Prav imaš, deček; iz bogatega kraja učinili so puščavo. Rudolesko oglje je povsodi slovelo; bilo je na dobrem glasu po vseh mestih, in ljudje pridobili so si tisoče in tisoče. Zdelo se je, da so premógove jame neizčrpjive. A vendar so se izpraznile. Železnica še odvažati ni mogla oglja; v vsakem kotu služili so si novce v obilni meri. Kmetje so zanemarjali polje ter vozarili na kolodvor. Tedaj je bilo v Rudolesu veselo in živo. Da bi mogel nastati preobrat, na to še nihče mislil ni.“

Starček se zopet ozré okolu po podrtinah bivših

slovensko šolo za vzgled na Koroškem — najbolje morda v okolici velikovški.

Prvostnik omenja, da, kolikor on pozna vodstvene ude, bodo ta navštev gotovo uvaževali ter po možnosti tudi izpeljali, da jih le načelnstva koroška topla podpirajo.

Poročilo tajnikovo s tem nasvetom soglasno odobreno.

3. Glavni družbeni blagajnik gosp. dr. Josip Vošnjak omenja, da mu po tako izbornem poročilu tovariša tajnika ni treba dosti dostavljati, pojasnjuje le način vodstvenega postopanja v posameznih slučajih, ki je po krajevnih razmerah različen, — bodisi, da se prosi (s peticijami do višjih oblastev) za slovensko šolo, bodisi, da se novčeno podpira občina, ki si ustanovi šolo z učenim jezikom materinim, bodisi z drugimi učili itd. Na to prečita svoje poročilo za leto 1888, ker se blagajnične knjige sklepajo koncem vsakega leta. Poročilo se glasi:

Leta 1888 vplačale so podružnice 4631 gld. 81 kr. (leta 1887 7224 gld. 6 kr.), torej manj, kakor leta 1887, ker so v prvem in drugem društvenem letu vplačali pokrovitelji in ustanovniki precejšnje svote, odslej pa plačujejo samo letniki in podporniki. Doneski pokrovitelj se znašali 400 gld., darila in dohodki veselice 547 gld. 67 kr., obresti 691 gld. 63 kr., knjig se je prodalo za 396 gld. 58 kr., in vsi dohodki leta 1888 6667 gld. 69 kr. (leta 1887 8638 gld. 34 kr.; več vsled vplačanih ustanovnin). Ker je bilo v blagajnici začetkom leta 1888 7273 gld. 79 kr., razpolagala je družba s 13.941 gld. 48 kr. (leta 1887 s 14.257 gld. 4 kr.).

Leta 1888 so nad sto goldinarjev nabrале sledeče podružnice: Šentjakobsko-trnovska v Ljubljani 300 gld., šentpeterska v Ljubljani 187 goldinarjev, celjska 106 gld., ptujska 129 gld., vrhniška 126 gld., podgradska v Istri 156 gld., slovenje-graška 127 gld., pivska 110 gld., litijska 104 gld., ženska v Trstu 100 gld., šmiheljska pri Pliberku 110 gld., Sv. Ivan pri Trstu 116 gld., ženska v Ilirski Bistrici 190 gld.

Veseliče v korist družbi so napravile podružnice: postojnska z dohodkom 56 gld., pivska 60 gld., šentivanska pri Trstu 10 gld. Pri dijaški veselici v Šentjuriji na južni železnici je bilo nabranih 50 gld. Tudi ob drugih prilikah spominjali so se rodoljubi naše družbe, n. pr. pri Einšpielerjevi slavnosti, „vesela družba“ v Radovljici, v Škofji Loki itd.

Troškov je imela družba 1888. leta 4029 gld. 71 kr. (1887. leta 6983 gld. 25 kr.), in sicer je potrosila za otroške vrtce v Celji, Trstu, Podgori in Pevni pri Gorici 1512 gld. 78 kr., za ljudsko šolo v Trstu 492 gld. 20 kr., za zgradbo neke ljudske šole na jezikovni meji na Štajerskem 300 gld., za natisk, vezanje in razpošiljanje od družbe izdanih knjižic (8000 iztisov „Frane Jožef I.“, 6000 iztisov „Vestnik II.“) 775 gld. 95 kr., ki so se deloma poravnali po prodanih knjigah.

Po želji nekaterih podružnic na Koroškem in Goriškem poslala jim je družba razne podučne, zabavne in molitvene knjige v znesku 375 gld. 95 kr.

rudniških hiš, krčem, kantin in delavskih stanova-liščih. V starčkovih očeh zaleskečejo solzé.

„Pozemskih zakladov nismo čislali, a radi tega smo bili kaznovani. Prvi kopači jemali so samo najboljše oglje in mnogo slabega ostalo je v jamah. To neredno kopanje bilo je uzrok, da so se zbirali in kupičili plini, ti se unamejo in ž njimi večina premogovih jam. Pogledi ondi-le razrito mesto; tam je zgorelo oglje.

Še dandanes pamtiyo ono nesrečno, strašno noč. Ogenj se je razširil grozovito. Vse človeško prizadevanje je bilo marno. Nihče se ni mogel bližati ognju. Vode ni bilo, in razljučeni živeli, prodrši zemljo, švignil je na površje.

To je bil strašen prizor. Od blizu in daleč drli in hrumeli so vkupe gledalci. Plameni so švigali kakor iz ognjenika mnogo metrov nad zemljo. Osebito zvečer je bil pogled na dva ognjena stebra grozovit. Ljudje so se bali, bežali in samo premo-gokopi omejevali so z nadčloveško silo ogenj.

Stoprav po daljši dōbi se je posrečilo, udušiti ogenj. Toda oglja je mnogo zgorelo in se pokazilo. Vsled tega nastal je pogin tem jamam. Nato se je delalo samo na pol, in konečno so izvlekli „zadnji ogōrek na dan.“

Po odbitih troških od dohodkov se kaže društveno premoženje koncem 1888. leta v gotovini z 9911 gld. 77 kr., naloženih pri raznih posojilnicah slovenskih, dalje dolžno pismo neke šolske občine na Štajerskem v znesku 700 gld., skupaj 10.611 gld. 77 kr., ali za 2137 gld. 98 kr. več, nego 1887. leta.

Družba je nabrala od pričetka svojega delovanja do konca 1888. leta 21.817 gld. 64 kr., izdala pa 11.205 gld. 87 kr. v prid slovenskega šolstva. (Dobro, dobro!)

Na vprašanje prvostnikovo: da-li skupščina odobri blagajnikovo poročilo, se to soglasno zgodi. (Dalje sledi.)

Levstikova slavnost v Velikih Laščah.

(Dalje.)

Celje. — Večna čast duševnemu velikanu, rodoljuben pozdrav zavednim častilcem.

Dr. Hraševac.

Mozirje. — Večna slava nepozabnemu Levstiku! Živeli zbrani njegovi častilci!

Čitalnica Mozirje.

Vransko. — Slava, večna slava duševnemu velikanu Levstiku. „Slovensko pevsko društvo“.

Vransko. — Padí zavesa, da slovenski narod ugleda zopet vedro čelo ljubljence svojega.

Ivan Gabršek, prof. Kosi, Anton Svetina, notar.

Vransko. — Duševnemu velikanu Levstiku vekovito slavo, njegovim častilcem gromoviti živio! kličejo iz Šentjurja ob Taboru

Južna, Šorn, Ropas, Korun.

Gradec. — Živeli Levstikovi častilci, živel preprosti zavestni narod, ki hvaležno proslavlja nevenljive zasluge iskrenega rodoljuba in uzornega pisatelja. Pfeifer, sedaj v kopelji Eggenberg.

Škofjaloka. — Slava spominu našega duševnega velikana Levstika! Živeli njegovi častilci! Mestno županstvo: Škofjaloka.

Ljubljana. — Slava spominu Levstikovemu! Slava njegovim častilcem! Šišenska čitalnica.

Kamnik. — Večen spomin slavnemu Levstiku, častilcem njegovim: Slava! Kamniški dijak.

Škofjaloka. — Srčnim navdušenjem kliče današnjemu slavljenču veleumu Levstiku: Slava! Narodna čitalnica.

Ljubljana. — Duševnemu velikanu, izbornemu literatu slovenskemu, vernemu kristijanu Levstiku: večna slava! Slava slaviteljem njegovim! Pomnik postavimo mu tak, da slednji skuša biti mu jednak!

Rozman, Žlogar, Karlin, Šarabon, Kalan.

Ljubljana. — Čast in slava Levstiku, duševnemu velikanu in probuditelju slovenskega slovstva! Uredništvo „Vrtčevo“.

Ljubljana. Zbranim slaviteljem Levstikovim kličemo gromoviti: Na zdar! Slava Levstikovemu spominu. Ekar, Gärtner, H. Kosmač, Sajovic.

Bohinjska Bistrica. — Orjaku pesni, učenosti, bodi slava, dok Slava mati je orjaškega Triglava. Rodoljubi Bohinjčanje, prof. Predika.

Prestranek. — Slava Levstikovemu spominu in njegovim častilcem. Narodno bralno društvo.

„Jame so popolnem izerpane.“

Vnuk pogleda deda, kot bi čakal konec pripovedovanja teh groznih dogodjajev. Vsaj je vendar prašal, zakaj ni v tem kraju tako krasno, kakor v sosednih.

„Ko to groblje, ta gramoz in ta pepel sprhne in veter odnese, možno, da zopet ozeleni naš kraj. Priroda mora popraviti, kar je pokazila človeška roka. Sevéda bode do te dōbe oteklo mnogo vode, in vi, potomci, se morate marljivo potruditi, da si zopet priredite košček rodne zemlje na teh krajih, kjer so predniki posedovali lepa polja.“

„Drago so torej prodali polje, v kojem je bil zakopan tak zaklad?“ vpraša Jožek.

„In denarci zá nje so se razpršili z dimom, v kojega se je premenil ta zaklad oglja. Takó vlada človeška nehvaležnost ne samo do prirode, temveč i do potomcev.“

Zopet se ozrē ded mrklím očesom po opustošenem kraju, razdrapanem kolodvoru, na pol podrlih hišah, in staro glavo prošinjali so neblagi spomini iz minolih časov.

„Gledite, ondi že trava sama poganja in zelené listi na jesénih“, zaleskeče okó mladeničevo, kakor biser tolažljive nádeje v bodočnost. Prevél A. S.

Škofjaloka. —

Tebi slava se spodobi,

Tebi venci zelené!

Škofjeloški dijak.

Sv. Peter. — Slava Levstiku in njega častilcem! Na zdar Laščanje! Josip Zakrajšek.

Št. Peter. — Ta spomenik bo večen opomin Slovincu: Bodi zvest narodu sin! Slava vdeležencem! Stipko Jelenec, Ljudevit Spilar, Ivan Korošec, Andrej Lavrenčič.

Krško. — Slava odličnemu pesniku in jezikoslovcu. Pedagogiško društvo.

Črnomelj. — Zbranim Levstikovim častilcem bratski pozdrav! Dičnemu pesniku in učenjaku nesmrtna slava. Požarna bramba.

Črnomelj. — Pesniku, jezikoslovcu, kritiku Levstiku vekovit spomin in slava. Pozdrav srčen iz bele Krajine vsem vdeležencem.

Za mesto Črnomelj: Fran Šušteršič, župan.

Črnomelj. —

Levstik, večen Ti spomin,

Ki budiš plamen duha,

Da se v glasno pesem zliva

Skrita misel iz srca.

Tebi slava se spodobi,

Tebi venci zelené.

Slovensko ljubavjo in bratskim pozdravom vsem častilcem Narodna čitalnica: Šetina, predsednik.

Novo mesto. — Bog živi vrlo prebivalstvo velikolaškega okraja, iz katerega so se rodili kristalnočisti poštenjaki, prvorobitelji v duševnem boji za narodovo prosveto: Trubar, Levstik, Stritar!

Novak, dr. Slanc, Rohrman.

Višnja gora. — Zbranim slaviteljem nemrlega Levstika: Srčen pozdrav!

Šentvidska požarna bramba dolenjska.

Ribnica. — Levstiku, njega slaviteljem: Slava, živio! Gasilci dolenjevaški.

Kostanjevica. —

Tebe, ki pel si slavo domovini,

Kazal svetu kras domače govorice,

Naj posnemali Te naroda bi sini!

Tebe moža pravice in resnice.

Zbranim pa okoli Tvojega spomenika bodi vsekdar vzor naroda, Ti dika! Bralno društvo.

Kočevje. — Slava Levstiku, pozdrav častilcem. Kette.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. avgusta.

Notranje dežele.

Cesar bo prišel jutri zjutraj na Dunaj, kjer bo ostal do 27. dne t. m., potem pa bo odpotoval k vojaškim vajam v Galicijo, na Češko in Ogersko. — Letošnjega jesenskega lova na Štajerskem se bodo vdeležili tudi cesar Viljem, kralj saksonski in nadvojvoda Franc Ferdinand.

Včeraj je izdal dunajski nadškof kardinal Ganglbauer pastirsko pismo, v katerem omenja tudi prstozidarstvo in G. Brunovo slavnost. Čitalo se bo to pismo enajsto nedeljo po binkoštih v vseh nižjeavstrijskih cerkvah.

Moravski deželni zbor se bo še-le meseca oktobra in ne v septembru sešel k zasedanju.

Vnanje države.

Srbska vlada je sklicala prvo napoved 40.000 do 50.000 mož k štiritedenski orožni vaji, ki se bo dne 24. t. m. pričela. — „Daily News“ poročajo iz Belegagrada: Kralj Milan je stavil Nataliji naslednje pogoje: Kraljica smé le dvakrat v enem letu priti v Belgrad; muditi se smé tukaj vsakpot le tri tedne. Kraljica se mora potem vselej umakniti v inozemstvo ter ne smé stalno bivati na srbskih tleh. Konečno pa, in to je poglavitno, ne smé kraljica nikakor vplivati na vzgojo svojega sina. Natalija gotovo ne bo sprejela teh pogojev, kakor se tudi ne bo dala pregovoriti, da ne bi šla v Belgrad. V tej zadevi se je vršilo minole dni posvetovanje ministrov in regentov, konečno pa se bo ta stvar doglala še-le v prihodnjem ministerskem sovetu.

Govor bolgarskega princa Ferdinanda pri banketu povodom drage obletnice, odkar je zasedel prestol, slōve: „Pričenja se tretje leto, odkar sem po milosti božji in narodovi volji izbran za bolgarskega kneza. Vedno sem z vsemi močmi delal za srečo in velikost svojega ljubljenegega naroda, njegovega duševnega in gmotnega razvoja. Moje vrlo ljudstvo pa je tudi radovoljno prenašalo vsa bremena, da si ohrani svojo prostost; trudilo se je, da se ne ruši mir in red. Te žrtve in trud mojega naroda, njegovo postavno in previdno postopanje je pa doneslo njegovi vladi ne samó simpatije celega civilizovanega sveta, marveč tudi hvalo enega najmo-drejših in najmogočnejših vladarjev in najodličnejših

državnikov. Ko sem zasedel prestol, oznanjevali so sovražniki naše prostosti javno, da to stanje ne bo trajalo niti tri dni in da se bo z vsem, kar je na čelu vlade, zrušilo samo ob sebi. Toda božja previdnost ni pustila, da bi se teptale svete pravice bolgarskega naroda. Ravno nasprotno, pridobila mu je moč, da se je ustavljal vsem viharjem ter ogibal vseh naklepov, ki so se od zunaj zoper njega kovali. S tem zaupanjem in ensko nado do Boga, opirajoč se na narod in svojo hrabro vojno, pričel tretje leto ter upam, da bom imel srečo videti svojo domovino slavno in veliko, svoje podanike zadovoljne in srečne. Pijem na blagor svojega slavnega naroda in hrabre armade!

Rusko finančno ministerstvo se je zadnji čas posvetovalo, ali naj uvede državno samoprodajo duhana. Opustilo pa je ta načrt, ker se je preverilo, da obdačevanje te industrijske stroke donša državi več, nego slučajna samoprodaja.

Casnikarski prepričani, ali, kedaj in kje bo **ruski** car povrnil **nemškemu** cesarju Viljemu lanski obisk, je zopet na površju javnih razprav. „Köln. Zig.“ objavlja dopis iz Peterburga, ki pravi: „Kakor je sedaj dognano, prišel bo car iz Kodanuja v Berlin. Ruski prestolonaslednik se bo vdeležil nemških cesarskih vojaških vaj ter bo pri tej priložnosti pozdravil svoj vestfalski huzarski polk.“ Isti list pa vredništvono dostavlja, da carjev obisk v Berlinu ni še diplomatski naznanjen.

Švetski listi poročajo o novem anarhističnem pozivu, kateri so našli v Genovi po raznih vogalih nabit. Sestavljen je jako surovo ter sklepa z besedami: „Proč z bogovi in vladami! Propali bourgeois! Živela anarhija!“ Ta poziv se je bajt tiskal v tiskarni, v kateri je dosedaj vlada naročevala mnogo dela.

Francoske republike predsednik Carnot je naglašal pri znanem velikanskem banketu, prirejenem na čast francoskim županom, da je ta slavnost izjava narodne solidarnosti. Mnogo županov je v svojih govorih zatrjevalo udanost republiki, vsi pa so se po listih zahvalili pariškemu mestu za presrečni sprejem. Človek bi mislil, kolike važnosti so ta zatrjevanja za republikance nasproti boulangizmu. Toda temu ni takó, kajti gotovo je, da je premnogo županov izražalo le svoje zasebno mnenje, ne pa ono svojih občanov.

K najnovejšemu **italijanskemu** petardnemu napadu v Rimu se poroča: Splošnje se sodi, da je veljala ta irredentovska izjava rojstnemu dnevu avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Vsi listi obsojajo to pobalinstvo, posebno toplo in razvneto pa liberalni listi zatrjujejo, da je bil to zaseben čin in da nima z njim nobena stranka ničesa opraviti. Prostožidarji že vedó, kje jih čevlji žuli.

Po atenskih brzokarkah se je položaj na **Kreti** zboljšal, čeravno so krvave praske še vedno na dnevnem redu. Šakir paša odločno postopa zoper mohamedance, ki izzivajo izgrede. Kretski poslanci so mu izročili pismene pritožbe, katere je ta poslal sultanu.

Prvi provincijski koncil **japonskih** škofov in apostolskih vikarjev se bo dne 19. marca 1890 vršil v mestu Nagasaki. Štirje škofje s svojimi duhovniki se bodo sešli v isti cerkvi, v kateri se je praznovalo zopetno probujenje krščanstva v Japanu. Ob enem pa bo tudi minolo 25 let, odkar so misijonarji našli one domačince, ki so ohranili od svetega Frančiška Ksaverija vcepljeno jim katoliško vero.

Izvirni dopisi.

Iz Žirov, 14. avgusta. Dne 18. julija sem bral dopis v „Slovenca“ iz naše doline. Ker je dopisnik le bolj površno omenil nekatere nadloge z dostavkom, naj kaj pride med svet, hočem i jaz nekaj dostaviti. Hrup deželnozborskih volitev, s katerim so se polnili predali časnikov, se je polegel. Pisalo se je mnogo o „nevarnosti“, a nevarnost je bila gotovo na oni strani, ki so lezli na konje. Ves bojni načrt me je prepričal o tem. Kdor zná, ta zná. Ko smo na konji, tudi ni več nevarnosti.

Kakor je bilo že objavljeno, kupili so tukaj brizgalnico z dohodo semnje. Pred dobrim tednom so jo pripeljali, in dne 11. t. m. je bila slovesno blagoslovljena. Vsa je bila v zastavah in vencih z napisom: „V nesreči na pomoč!“ Kakor navadno, streljali so s topi. Zgradili bodo tudi primerno shrambo za brizgalnico in drugo gasilno orodje. Osnovati bode treba še požarno brambo in o priliki omisliti drugo brizgalnico.

Tudi pri nas smo imeli predzadnji petek hudo uro. Debela toča je v dveh vaseh napravila mnogo škode.

Veliko je bilo pri nas govorjenja in pisanja o nočnem čuvaju. Komur so znane naše razmere, mora priznati, da neobhodno potrebujemo nočnega čuvaja. Vas je velika, hiše večinoma s slamo krite in na kupu. V vsakem trenutku je vsa vas v nevarnosti. V vasi je pa tudi neka podrtija, ki naj bi se odnesla, ker škode nobene ne bode, pač pa manjša nevarnost. H koncu še enkrat priporočam, naj močje preskrbé nočnega čuvaja.

Z Goriškega, 13. avgusta. (Slovensko časopisje in naše verno ljudstvo. — Veselje med primorskimi Slovani.) Da smo Slovenci edini v glavnih načelih, ki zadevajo duševno in gmotno blagostanje Slovenije, ki leži vkljub tolikim zahtevam na slovenskih taborih še vedno razkosana na tleh kot plen v prid tujcem, ne trebalo bi toliko raznih časnikov, ki so večidel ravno radi njih prevelikega števila premalo podpirani. Res je tiskarstvo, oziroma časopisje, velevlast, kar čutimo ravno mi v toliko kronovin razkosani Slovenci, ki zdihujemo in menda bomo še dolgo zdihovali po zjedinenji Sloveniji; in kakor da ni dovolj že to razkosanje, nas je še naše časopisje, ta velevlast, razdelilo v dva nasprotna si tabora od 1873 naprej. Vedno se nam oznanjuje edinost, ki je radi našega majhnega naroda tembolj potrebna; pa vkljub temu gremo čedalje bolj narazen ter pozabljamo žalosten konec nesrečne Poljske, katero je večidel poleg slabe ustave tudi verska nesloga vsled Lutrove „reformacije“ ali boljše „deformacije“ ter vsled iste nastalega izdajstva med „žlahtiči“ dovedla v pogin in razdelitev med tri orle, to je, med Rusijo, Prusijo in Avstrijo. Lahko bi se obrnile na nas prepričevalne besede Napoleona I., ki je izustil velevažni rēk, opazovaje z Elbe vladne pogreške Bourbonov (Ludovika XVIII. in njegovih pristašev): „Da se oni ničesa ne naučijo in ničesa ne pozabijo!“

Duh časa je storil, da je časopisje postalo potrebno zlo, ako se obrača v hudo, mesto v dobro. Liberalni časniki ménijo, da oni imajo po svojem napačno razumevanem svobodoljubju edino pravico na obstoj in nedotakljivost in da naj bi naše verno ljudstvo poslušalo edino njih „novi nezmotljivi evangelij“, ki pomagajo, hoté ali nehoté, kakor nekaj poljski „dissidenti“ ali drugoverci (protestanti, socijnani, razkolniki in judje), ne zidati razkosane Slovenije, marveč jo podirati, v kolikor je to v njih prostomisljaški moči. Ker se pa njih mamilom zoperstavljajo konservativni listi z edino pravo podlago vere, od tod njih krik! Dasi so nameni liberalnih časnikov jasni kot beli dan, mora se vendarle človek čudom čuditi tržaški „Edinosti“ (št. 60 t. l.), ker se drzne pisati v članku: „Premišljanja“, da se ta „nepotrebna klerikalna stranka“ bori za . . . povzdigo . . . cerkve in za gospodstvo. Nahajajo se nekateri ljudje, ki v vse in povsod mešajo politiko, enako so tudi, koji povsod vtikajo vero, misleč, da je v nevarnosti! . . .

Vsi smo manj ali več odločni katoliki, veren je naš narod in nikdo — ako hoče delovati v smislu narodnega programa — ne sme v tem narodu izpodkopavati vere in zaupanja v katoliško cerkev. Vprašamo tedaj: „Čemu pri nas klerikalne stranke?“ Dalje kvasi, „da je pri nas konservativem pogubonosent“ itd. Da bi le bilo res, kar omenja „Edinost“ v tistem članku, „da smo vsi več ali manj odločni katoliki“ itd., ne bi trebalo v konservativnih časnikih, kakor n. pr. v „Slovenca“, zavračati liste, ki so grdili duhovščino, in ki, žalibog, s svojo liberalno predrznostjo posredno izpodkopujejo res vero in zaupanje v katoliško cerkev!

Če se pa predrzne kak katoliški list kritikovati spise, ki izpodkopujejo vero in pravost ter je smešijo na bogokleten način, potem je brž ogenj v liberalni strehi! Tega nas uči ravno tekoča pravda med vrednikom „Rimskega katolika“ in znanim gospodom v Ljubljani, v kateri gre za razžaljenje časti; kajti po mislih liberalcev so oni nedotakljivi v svojih spisih in nihče se nima vtikati v njih domišljene nezmotljivost! Ta pravda, izpadla kakorkoli, bode prav zanimiva; kajti g. dr. Mahnič — tako sem čul — hoče vso obravnavo izdati v posebni knjigi. Bil je tudi že prvokrat zaslišan pri okrožnem sodišči. Spomina vredno pri tej pravdi je to, da je g. dr. V. izročil svojo tožbo proti dr. M. nekemu prav zagrizenemu liberalnemu laškemu odvetniku v Gorici, dočim si je izvolil zatoženec odvetnika g. dr. Frappa. Tudi to je znak liberalne dōbe! Drugega komentara pa h tej opazki menda ni treba.

Ako bi pa hotel g. dr. M. tožiti liberalno časopisje radi razžaljenja njegove osebnosti kot duhovnika in profesorja bogoslovja, bilo bi najti v vsaki vrsti napade na njegovo čast in poštenje.

„Kdor se zadnji smeje, se najboljše smeje,“ pravi pregovor! . . .

*) Mi katoliki moramo to neopravičeno ponarejenje vere imenovati ne „reformacijo“, ampak „deformacijo“ ali pačenje vere! Pis.

Da je tako nenadoma dobil g. namestnik Depretis „modro pōlo“ ter šel v pokoj, to je nas primorske Slovence neizmerno razveselilo; kajti njegov namen je bil zares ta, da je pomagal Italijanom zatirati zveste Slovence. Saj se je sam izrazil o neki priliki ne dolgo pred umirovljenjem, „da on sovraži že štirideset let Slovence!“ Ali menda ravno to odkritosrčno spoznanje in ravnanje je dalo med drugimi tudi povod, „dass man ihn gegangen hat,“ kakor sluje novi nemški izraz.

Tudi slovenska, vselej in brezizjemno zvesta goriška duhovščina bode odsihmal lažje dihala, kajti ravno bivši namestnik jo je na najvišjem mestu počrnil, češ, da je skozi in skozi „rusofilna“, ter je morala molče prenašati to najbitkejšo in najhudoobnejšo natolcevanje. Pa namestniki gredó, narod in duhovščina pa ostaneta vkljub tej zlobni izmišljotini vedno zvesta državi in habsburški hiši! . . .

Dnevne novice.

(Volilni shod.) Državni poslanec g. dr. Andrej Ferjančič vabi gospode volilce na shod v Stari trg pri Loži v nedeljo dne 25. avgusta t. l. ob 5. uri popoldne v gostilno g. Matevža Tomca.

(Razstava slik.) Zastopnik znane tvrde gosp. Petra Nikolića v Zagrebu g. Mita Staić je z dovoljenjem predsedništva tukajšnje čitalnice izložil v dvorani sledeče slike: 1. Hercegovska roblje (Kako Turki s 6 zvezanimi krščanskimi deklicami prodajajo vodo). — 2. Ranjeni Črnogorec. — 3. Črnogorka na straži. — 4. Dedin unuk. — 5. Hrvatski sabor l. 1848. — 6. Aleksander I., kralj Srbije (Najnovejša slika). — 7. Jovan Ristić, regent kraljevine srbske. — 8. Gundulić, književnik. — Razstava bode pričeni z jutrnjim dnem odprta od 8. do 1. ure in od 3. do 6. popoldne. Prijatelji lepe umetnosti naj ne zamudé te prilike, da si ogledajo razstavo. Podobe so na prodaj. Cene in drugo zvedó se pri razstavljalcu.

(Ogenj.) Poroča se nam, da je včeraj popoldne okoli 1. ure pričelo goreti na nekem skednju v Rašici pri Velikih Lašeah. Pogorelo je sedmim gospodarjem vse poslopje, troje govedi in tri svinje. Streha na cerkvi je tudi zgorela, zvonovi so se raztopili. Prihiteli so ljudje na pomoč z brizgalnicami. Zažgal je nekda zopet otrok. — V Godešiču je neki včeraj pogorelo več poslopij.

(Pogorelo) je dne 20. t. m. zjutraj ob 1/2 7. uri Kraljevo hišno poslopje v Nošah župnije mošenjske. Delavci, ki zidajo cerkev na Brezjah, bili so jako hitro na mestu, tako tudi požarna bramba radovljiška. Javna hvala bodi vsem izrečena. Ogenj je nastal ob peki. Gospodar ni bil zavarovan.

(Iz Vipave.) Naše vrlje Vipavke so naročile krasen trak k zastavi, kateri bodo darovale čitalnici v spomin 25letnice. Slavnost obeta biti lepa; v kratkem bomo priobčili program.

(Prostovoljna požarna bramba) v Radečah pri Zidanem mostu je priredila povodom cesarjevega rojstvenega dne veselico s kegljanjem na dobitke. Požarna bramba je bila skoraj že zaspala, oživil jo je zopet novi načelnik g. Rižnar; podprli so jo tudi deželni odbor, kranjska hranilnica, mnogi gospodje in gospe. Omislila si je novo brizgalnico in poseben stolp za orodje. Shramba za brizgalnico se tudi že izdeluje. Priredila je veselico, za katero so gospe darovale več dragocenih dobitkov. Kegljanje se je pričelo ob 12. uri popoldne. Gosp. vitez Gutmannsthal je nagovoril navzoče s primernimi besedami. Gosp. stotnik Rižnar je goste nagovoril z navdušenimi besedami, zahvalil se gospem in gospodom za podporo in se jim priporočil tudi v prihodnje; končal je s trikratnim „živio“ na presvetlega cesarja. Navzoč je bil tudi knez Wrede.

(Narodna čitalnica v Ptuj) bode slovesno praznovala dne 12. septembra t. l. v „Narodnem domu“ 25letnico svojega obstanka. Natančen program sledi.

(Delavski štrajk) v Zagorji, Trbovljah in Hrastniku je končan. Vojaki so se včeraj povrnil v Ljubljano, izvzemši dve stotniji. V Celji je bilo šest delavcev oproščenih, 25 je obsojenih na tri dni zapore, 8 na osem dni, 5 na jeden teden, 2 na dva tedna.

(Iz Velesovega.) Kakor vijolice skrita, enako deluje naš občespoštovani, ponižni in skromni gosp. župnik Baž Petrič že 40 let mirno in tiho, toda z vspehom najboljšim. Dne 19. t. m. je praznoval primerno svojemu tihemu značaju 40letnico v krogu svojih prijateljev, ki so došli — redka prikazen —

iz Kranjske, Primorske in Hrvatske. Bili so med drugimi p. n. gg.: O. kanonik prof. J. Marn, monsig. Ivan Legat iz Trsta, njegov brat, dežel. sodišča svetovalec J. Legat, prof. Fran Marn iz Zagreba, župniki iz Cerkelj, Naklega, Predoslja in drugi. Bog obvaruj č. g. župnika Petriča do pozne starosti!

(Umrlo) je v Ljubljani od 11. do 17. avgusta t. l. 18 oseb in sicer 12 moškega in 6 ženskega spola; med temi v deželni bolnišnici 6, v hiralnici 1, v mestni revni hiši 1, v prisilni delavnici 1. — Rojenih je bilo ravno v tem času 20 otrok in sicer 7 moškega in 13 ženskega spola, med temi 1 mrtvorjen.

(Mandat je odložil), kakor se poroča, isterski poslanec dr. A. Amaroso.

(Avancement.) Z dnem 1. septembra sta imenovana častniškim namestnikom Fr. Krčelić pri 17. in Jos. Kostanjevič pri 97. pešpolku.

Raznoterosti.

— Zaklad v tržaškem pristanišču. Leta 1811. se je trideset metrov od Molo San Carlo v tržaškem zalivu zasidrana francoska fregata „Danae“ iz dosedaj neznanih vzrokov razletela. Vsi ljudje na ladiji so pri tem našli smrt. Ostanki „Danae“ od tedaj počivajo na dnu morja. Letos je dobil konzorcij potapljalcev dovoljenje, da sme iskati zaklad „Danae“. Delajo že več mesecev. Našli so dosedaj več predmetov, orožja in denarjev, ki so velike vrednosti. Pred nekaterimi dnevi so zasledili velik del ladijinega trupla. Ker ga ne morejo dvigniti, bodejo ga poprej razstrelili. Izid tega podjetja se vsestranski radovedno pričakuje.

— Družina kneza črnogorskega. Ruski car je podelil Milici, hčeri črnogorskega kneza Nikole, naslov „carska visokost“ in čast velike vojvodkinje. Perzijski šah je poklonil knezu Nikoli svojo sliko v okviru z briljanti, kneževiču nasledniku Danilu perzijski red leva z briljanti. Poroka kneževne Stane z velikim vojvodo knezom Romanovskim se bode zvršila v oktobru.

— Električno razsvetljavo so v Inomestu uvedli ter jo v predvečer cesarjevega rojstnega dne slovesno otvorili.

— Največja bolečina. „Povej mi, Izak Jajteles, ali te je hudo bolelo, ko ti je zdravnik drl zob?“ — „Takrat ne, pač pa, ko sem mu moral plačati — tri goldinarje“.

Telegrami.

Belgrad, 20. avgusta. Kraljica-mati se je odpovedala potovanju v Belgrad.

Strassburg, 21. avgusta. Cesar, cesarica in veliki vojvoda badenski so došli proti 4. uri popoldne; sprejela sta jih namestnik in župan. Veličanstva so se peljala spremljana od ulanskega oddelka mej nebrojno množico ljudstva, špalirjem društev in navdušenimi pozdravi v cesarsko palačo, blizu katere so se jim poklonili alzaški župani. Mesto je divno okrašeno.

Pariz, 20. avgusta. Freycinet je današnjemu ministerskemu совету naznanil izid preiskave zoper vojaške osebe, katere so bile sumne boulangistiškega rovanja. Izmed 26.000 aktivnih častnikov je bilo za krive spoznanih 59, da so storili korake političnega značaja, ter se bo sedaj zoper nje izvršila stroga preiskava. Dvaindvajset častnikov teritorialne armade je bilo odpuščenih.

Za pogorelce v Goričah pri Hrenovicah so darovali:

Č. g.	Arko Mihael, župnik v Šturiji	5 gld.
	Slavec Ivan, kapelan v Trstu	5 „
	Barlič Martin, upok. župnik v Moravčah	2 „
	Jamnik Anton, župnik v Sorici	3 „
	Kadune Franc, župnik v Dragi	5 „
	Neimenovan v Kamniku	2 „
	Jeriha Matija, izpovednik v Loku	5 „
	Bobinec Franc, župnik v Križih	2 „
	Kukelj Anton, mestni kapelan v Kranji	2 „
	Kogej Ferdinand, župnik v Tuhinju	5 „
	Boneelj Franc, župnik v Dražgošah	3 „
	Zakotnik Josip, župnik v Šmarji (Istra)	5 „
	Stupica Franc, župnik pri sv. Heleni	8 „
	Dolinar Franc, župnik pri sv. Katarini	11 „
	Porenta Jakob, kapelan v Leskoveu	8 „

Skupaj 68 gld.

Bog povrni tisočkrat preblagim dobrotnikom!

HRENOVICE, 19. avgusta 1889.

Alojzij Puc, župnik.

Umrli so:

19. avgusta. Marija Trefalt, delavčeva žena, 30 let, Hrenove ulice 20, peritonitis.

V bolnišnici:

15. avgusta. Franc Pekle, gostač, 68 let, marasmus.

18. avgusta. Karol Treo, delavec, 24 let, paralysis cerebri — Helena Kožel, delavka, 37 let, kap.

Tuji.

18. avgusta.

Pri **Matiču**: Reifling, trgovec, iz Monakovega. — Guck in Pollak, trgovec, z Dunaja.

Pri **Stona**: Arch, lesni kupčevalec, iz Trsta. — Gerčar, župnik, iz Trojane.

Pri **Južnem kolodvoru**: Kuhrat iz Celoveca. — Müller, zasebnik, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
20	7. u. jut.	732.0	18.4	sl. svzh.	jasno
	2. u. pop.	730.0	27.7	sr. jzap.	oblačno
	9. u. zveč.	731.1	18.6	sl. jzap.	„

Srednja temperatura 21.6° za 3.0° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

21. avgusta.

Papirna renta 5 % po 100 gl. (s 16 % davka)	83 gl. 70 kr.
Srebrna „ 5 % „ 100 „ „ 16 % „	84 „ 75 „
5 % avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 65 „
Akcije avstr.-ogerske banke	907 „ „
Kreditne akcije	305 „ 70 „
London	119 „ 25 „
Srebro	— „ „
Francoski napoleond.	9 „ 46 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 64 „
Nemške marke	58 „ 25 „

Tržne cene v Ljubljani

dné 17. avgusta.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 66	Špeh povejen, kgr.	— 64
Rež,	4 66	Surovo maslo, „	— 75
Ječmen, „	4 16	Jajce, jedno „	— 72
Oves, „	3 —	Mleko, liter „	— 7
Ajda, „	5 33	Goveje meso, kgr.	— 54
Proso, „	5 45	Telečje „	— 50
Koruza, „	4 83	Svinjsko „	— 50
Krompir, „	2 05	Koštrunovo „	— 32
Leča, „	12 —	Pišane „	— 32
Grah, „	13 —	Golob „	— 18
Fižol, „	11 —	Seno, 100 kgr. „	2 23
Maslo, kgr.	— 84	Slama, „	2 23
Mast, „	— 70	Drva trda, 4 □ mtr.	6 40
Špeh svež, „	— 56	„ mehka, „	4 10

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnatе barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firnežu najtineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (14)

Cenike na zahtevanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vrelec „Carinthia“,

alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenege na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celo odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet: za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani. (17)

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirce, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s priložo vred 2 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. Pri večih naročilih velja velika popust. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. Pri večih naročilih velja velika popust. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Z l. 1889 nastopi „KMETOVALEC“ VI. letnik. „KMETOVALEC“ je edini veči gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med najbolj razširjenimi slovenskimi listi. V l. 1888 prinesel je „KMETOVALEC“ na 212. straneh velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljedelskih, živinarskih, vinarskih in gozdnarskih člankov, nad 135 splošno zanimivih odgovorov na gospodarska vprašanja, katera so stavili naročniki vredništvu, blizu 175 gospodarskih novic itd. To berilo razjasnevalo je 50 podob. „VRTNAR“ je poseben vrtnarski strokovni list, kateri dobivajo naročniki „KMETOVALCA“ zastopj. „VRTNAR“ je prinesel l. 1888 na 96 straneh velike osmerke 85 večih in 78 manjših sadjarskih in vrtnarskih člankov ter blizu 70 podob.

Berilo v „KMETOVALCU“ in „VRTNARJU“ je danes za naprednega kmetovalca tako važno, da ne sme biti slovenskega gospodarja brez teh koristnih listov.

„KMETOVALEC“ s priložo „VRTNAR“ stoji na leto 2 gld., gg. učitelji plačajo pa le polovico. Udje c. k. kmetijske družbe dobivajo „KMETOVALCA“ zastopj.

Naročila sprejema c. k. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izište številke. (12-9)

